

HRVATSKO
KATOLICKO
SVEUCILIŠTE
ZAGREB
UNIVERSITAS
SCHOLASTICA
CATHOLICA
CROATICA
ZAGREBIA

Detaljni izvedbeni plan

Akademski godina: 2023/2024	Semestar: Zimski
Studiji: Povijest (R) Povijest (dvopredmetni) (R)	Godina studija: 3

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU

Naziv kolegija: Starovjekovna povijest

Kratica kolegija: 2POVP5-1

Status kolegija: Obvezni	ECTS bodovi: 8	Šifra kolegija: 201037
-----------------------------	----------------	------------------------

Preduvjeti za upis kolegija: Nema

Ukupno opterećenje kolegija

Vrsta nastave	Ukupno sati
Predavanje	60
Seminar	15

Mjesto i vrijeme održavanja nastave: HKS – prema objavljenom rasporedu

II. NASTAVNO OSOBLJE

Nositelj kolegija

Ime i prezime: Bilić-Dujmušić Siniša

Akademski stupanj/naziv:	Izbor: izvanredni profesor
Kontakt e-mail: sinisa.bilic-dujmusic@unicath.hr	Telefon:

Konzultacije: Prema objavljenom rasporedu

Suradnici na kolegiju

III. DETALJNI PODACI O KOLEGIJU

Jezik na kojem se nastava održava: Hrvatski

Upoznavanje s počecima ljudskog razvoja i ranim stadijima kulture. Utemeljenje civilizacijskog razvoja na Bliskom istoku, te geneza ranih društava s državom. Upoznavanje s uvjetima i okolnostima koji karakteriziraju opće stupnjeve evolucije, posebno sjedilaštvo i neolitizacija, te nastanak složenih i stratificiranih društava i gradskog života. Na primjeru ranih povijesnih žarišta Bliskog istoka (u Aziji i u Egiptu) stječe se uvid u razvoj koji se zbiva neovisno i drugdje. Osobito se nastoji pokazati značaj bliskoistočnog razvjeta za razvoj susjednih dijelova Sredozemlja (egejski prostor brončanog doba). Oblikovati valjanu predodžbu o tijeku grčke i rimske povijesti, značajkama antičkih društava i o njihovu civilizacijskom prinosu, o specifičnoj izvornoj gradi i načinu rada na njoj, te o razvitu historiografije u klasičnoj starini. Uvod u poznavanje izvora za antičku povijest.

Prapovijest i problemi primitivnih društava. Razvoj ljudske vrste. Prapovijest i problemi primitivnih društava. Najstariji stupnjevi kulturnog razvjeta i lovačko-sakupljačke zajednice. Geneza zemljoradničkih i stočarskih kultura. Pregled razvjeta azijskih bliskoistočnih civilizacija. Pregled razvoja na području plodnog polumjeseca. Mezopotamija u 5. i 4. tisućljeću pr. Kr. – geneza stratificiranog društva, grada i države. Ranodinastičko i akadsko doba; III. dinastija Ura. Promjene na Bliskom istoku oko 2000. g. pr. Kr. Babilonija u 2. tisućljeću. Mala Azija i područja Sirije i Palestine u 2. tis. pr. Kr. Egipt. Egipt kao autonomno civilizacijsko žarište. Egipt do kraja Stare države. Srednja i Nova država. Društvena organizacija faraonskog Egipta. Egipologija. Bliski istok između 1200. i 500. g. pr. Kr. Kontinuiteti (Egipt, Babilonija, Asirija) i promjene na prijelazu iz 2. u 1. tisućljeće (željezo, alfabet, karavanski promet na devama i novi značaj nomadizma). Novi narodi: Iranci na istoku, Aramejci, Feničani, Hebrejci na zapadu. Prikazavši prijelazno vrijeme do početka punog povijesnog doba, grčka povijest se izlaže u sklopu tradicionalne periodizacije: arhaika, klasično doba i helenizam. U žarištu pozornosti je polis kao temeljna politička i društvena zajednica. Počeci prve civilizacije na europskom tlu (3. tisućljeće pr. Kr.). Izvori za grčku povijest, posebno Ilijada. Geografski pregled. Najvažnija arheološka istraživanja. Minojska kultura. Mikenska kultura i mikensko društvo. Trojanski rat. Dolazak Dorana. Tamni period i nastanak polisa. Arhajsko doba. Kolonizacija Sredozemlja. Atena i razvoj demokracije. Atenski zakonodavci. Sparta. Drugi putovi političke evolucije u Grčkoj. Klasično doba. Perzijska opasnost. Uspon atenske demokracije i pomorskog saveza. Peloponeski rat i slom Atene. Kultura i svakodnevni život klasičnog doba. Važnija imena u umjetnosti. Stvaranje kanona antičke umjetnosti. Aleksandrova osvajanja. Raspad Aleksandrovog imperija i nastanak niza novih država. Obilježja helenističkog monarha. Država Seleukida. Ptolomeidska monarhija. Pergam pod Atalidima. Makedonija pod Antigonidima. Grčki savezi: Ahejski i Etolski. Uspon Rođana. Novi duhovni pokreti i filozofije. Umjetnost i znanost helenističkog vremena. Počeci Rima u sklopu italskog razvoja, s doprinosom grčke kolonizacije i Etruščana. U okviru prikaza rimske republike, središnja tematika je društvena povijest te razvitak institucija, napose prava, pri čemu se naglasak stavlja na uređenje i funkcioniranje republike. Nakon analitičkog prikaza postanka carstva, podrobnije se prikazuju novi aspekti društvenog razvoja, ponajprije u provincijama. Fenomen romanizacije pokazuje se kao skup procesa koji mijenjaju lik velikog dijela Europe, pri čemu se osobit naglasak stavlja na municipalizaciju, ulogu vojske te probleme gospodarstva (zemljoposjed i agrarni odnosi, uloga tržišta i jačanja "naturalne ekonomije", uloga robova, oslobođenika i kolonata). Zaključni dio obuhvaća razdoblje kasne antike, u okviru kojega se obrađuju kristijanizacija, uspostava dominata, opadanje urbaniteta, te civilizacijski i državni rascjep na istočni i zapadni dio Carstva koji je u podlozi različitim smjerova razvoja u daljnjoj povijesti.

Opis kolegija

- Usvojiti terminologiju starovjekovne povijesti
- Imenovati procese razvoja starovjekovne povijesti
- Primjenjivati metodologiju istraživanja stare povijesti
- Uspoređivati antičku povijesti i njenu povezanost s drugim klasičnim studijima (povijest umjetnosti, arheologija, klasična filologija, filozofija, rimske pravne)
- Napisati strukturirani rad o povijesti ranih civilizacija
- Pridržavati se etičkih načela u radu

Literatura

Alternativa 1:

Povijest, sv. 1–5., Piotello, 2007.; P. Lisičar, *Grci i Rimljani*, Zagreb, 1971.; A. B. Ranović, *Helenizam i njegova istorijska uloga*, Sarajevo, 1962.; *The Times atlas svjetske povijesti*, Ljubljana-Zagreb, 1986.

Obavezna

Alternativa 2:

Velika ilustrirana povijest svijeta, sv. 1–6., Opatija, 1974–79.; V. Zamarovsky, *Grčko čudo*, Zagreb, 1978.; N. A. Maškin, *Istorija starog Rima*, Beograd, 1987. (i dr. izdanja); *The Times atlas svjetske povijesti*, Ljubljana-Zagreb, 1986.

H. J. Nissen, <i>The Early History of the Ancient Near East 9.000–2.000 BC</i> , Chicago, 1988.; S. N. Kramer, <i>Historija počinje u Sumeru</i> , Zagreb 1966.; L. Woolley, Počeci civilizacije, <i>Historija čovječanstva</i> , sv. 1, knj. 2, Zagreb 1966.; J. Hawkes, Prehistorija, <i>Historija čovječanstva</i> , sv. 1, knj. 1, Zagreb, 1966.; P. Montet, <i>Egipat u doba Ramzesa</i> , Zagreb 1979.; G. Contenau, <i>Babilon i Asirija</i> , Zagreb 1979.; E. Heršak, <i>Drevne seobe</i> , Zagreb 2005.; I. Uranić, <i>Stari Egipat</i> , Zagreb 2004.; Struve – Kalistov (ur.), <i>Stara Grčka</i> , Sarajevo 1962.; A. Chamoux, <i>Grčka Civilizacija</i> , Beograd 1967.; <i>Velika ilustrirana povijest svijeta</i> , sv. 4–7., Opatija 1974–79.; R. Flaceliere, <i>Grčka u doba Perikla</i> , Zagreb 1979.; P. Grimal, <i>Rimska civilizacija</i> , Beograd 1968.; J. Carcopino, <i>Rim u razdoblju najvišeg uspona carstva</i> , Zagreb 1981.; M. Pallottino, <i>Etruščani</i> , Zagreb 2008.; <i>Biblijski atlas the Times</i> , Ljubljana 1990.																				
<i>Način ispitivanja i ocjenjivanja</i>																				
Polaže se DA	Isključivo kontinuirano praćenje nastave NE	Ulazi u prosjek DA																		
<p>Preduvjeti za dobivanje potpisa i polaganje završnog ispita</p> <p>Redovito pohađanje nastave – prisutnost na najmanje 70% nastave prema studijskom programu i izvedbenom nastavnom planu;</p> <p>Uredno izvršene seminarske obveze – predana i prihvaćena pisana verzija seminar skog rada.</p> <p>Stjecanje minimalnog uspjeha od 35% tijekom nastave unutar zadanih nastavnih aktivnosti – kumulativno ostvareno na seminar skim obvezama i na dva kolokvija.</p>																				
<p>dovoljan (2) – 50–59%</p> <p>dobar (3) – 60–79%</p> <p>vrlo dobar (4) – 80–89%</p> <p>izvrstan (5) – 90% i više</p>																				
<p>Način polaganja ispita</p> <p>a) Nastavne aktivnosti – 70% ocjene</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) seminarske obveze – 10% 2) 1. kolokvij – 30% (pismeno) 3) 2. kolokvij – 30% (pismeno) <p>b) Pismeni ispit (za one koji nisu zadovoljili na kolokviju)</p> <p>c) Završni ispit – 30% ocjene</p> <p>usmeni ispit – za prolaz je nužno točno odgovoriti na 50% postavljenih pitanja</p>																				
<p>Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava za prijenos bodova</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center; padding: 5px;">VRSTA AKTIVNOSTI</th><th style="text-align: center; padding: 5px;">ECTS bodovi - koeficijent opterećenja studenata</th><th style="text-align: center; padding: 5px;">UDIO OCJENE (%)</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Pohađanje nastave</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">2.5</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">0</td></tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Seminarsko izlaganje</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">0.5</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">10</td></tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Kolokvij-međuispit</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">1.5</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">30</td></tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Kolokvij-međuispit</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">1.5</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">30</td></tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Ukupno tijekom nastave</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">6</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">70</td></tr> </tbody> </table>			VRSTA AKTIVNOSTI	ECTS bodovi - koeficijent opterećenja studenata	UDIO OCJENE (%)	Pohađanje nastave	2.5	0	Seminarsko izlaganje	0.5	10	Kolokvij-međuispit	1.5	30	Kolokvij-međuispit	1.5	30	Ukupno tijekom nastave	6	70
VRSTA AKTIVNOSTI	ECTS bodovi - koeficijent opterećenja studenata	UDIO OCJENE (%)																		
Pohađanje nastave	2.5	0																		
Seminarsko izlaganje	0.5	10																		
Kolokvij-međuispit	1.5	30																		
Kolokvij-međuispit	1.5	30																		
Ukupno tijekom nastave	6	70																		

Završni ispit	2	30
UKUPNO BODOVA (nastava+zav.ispit)	8	100

Datumi kolokvija:

Datumi ispitnih rokova:

IV. TJEDNI PLAN NASTAVE